
KUZHEY İRAK'TA REFERANDUM KRİZİ DERİNLEŞİYOR

03.10.2017

Gazete Vatan, 02 Ekim 2017

Bağımsızlık referandumunu nedeniyle Kuzey Irak'a yönelik yaptırım kararı alan Bağdatın yanı sıra İran ve Türkiyenin uçak seferlerini durdurması çarşı pazarda etkisini gösterdi.

Doların tırmanışa geçtiği bölgede gıda hariç mal satışı büyük oranda düştü. Bölgede faaliyet gösteren bin 500 Türk şirketi krizden etkilenirken bölgede çalışan binlerce Türk vatandaşının gözü Haburda. Kapının kapanması halinde çalışanların tamamına yakını Türkiyeye geri dönecek.

Bin 500 Türk şirketi

Son yıllarda geniş yollar, büyük kavşaklar yapılmasına rağmen Erbil yoğun araç trafiğini kaldırmıyor. Son model pahalı araçlar yollarda uzun kuyruklar oluşturuyor. Büyük gökdelenler kentin çehresini değiştirmiş durumda. Son iki yılda inşaat alanında yaşanan krize rağmen modern, akıllı binalar ve çok katlı toplu konutlar yapılıyor. Kentte yeni yerleşim alanları, Amerikan köyü, İtalya köyü adı altında gerçekleştiriliyor. Küçük ABD ve Küçük Avrupa modelleri ve onlarca 5 yıldızlı, resort oteller, büyük AVMLer yapıldı.

Ekonomisi tarım, turizm ve petrol ihracatından oluşan bölgedeki ekonomik faaliyetlerin büyük bölümü Türk yatırımcılar tarafından gerçekleştirildi. Türkiye açısından büyük pazar olarak görülen Kuzey Irakta bin 500 Türk şirketi faaliyet gösteriyor. Irak, Türkiyenin en çok ihracat yaptığı 5 ülke arasında bulunuyor.

Bölgede ayrıca inşaat alanında isim yapmış çok sayıda Türk firması faaliyetlerine devam ediyor. Kuzey Iraktaki karayollarının büyük bölümü de Türk şirketleri tarafından yapılıyor. Irakın Bağdat, oradan Basraya kadar uzanan ticaret faaliyeti ise Habur sınır kapısı üzerinden sürdürülüyor. 2 bin 200 kapasiteye sahip sınır kapısından günde bin 700 araç geçişi var. Haburun kapatılması halinde, Iraka yönelik yapılan araç geçişi bıçak gibi kesilecek.

Yatırımlar durma noktasında

Kuzey Irak pazarına ilk girenlerden olan ve inşaat dahil bir çok iş kolunda ekonomik faaliyet sürdüren iş kadını Ferda Cemiloğlu, yaşanan onca soruna rağmen sağlam bir köprü kurulduğunu, bunun yıkılmasının herkese kaybettireceğini belirterek, Referandumdan önce burada çok ciddi coşku vardı. Türkiye'nin çıkışı da olunca şok yaşadık. Türkiyeden böyle bir çıkış beklemiyorduk diye konuştu.

Havalanlarının kapatılmasının sınır kapılarının kapanması ile devam edeceği endişesinin her kesimde yaşandığını ifade eden Cemiloğlu, şöyle devam etti:

Büyük bir korku yok, endişe var. Güzel bir ilişki kurulmuşken, bozulması her kesimi etkiler. Türkiye'nin Erbilde konsolosluk açması bizim için bir rönesans dönemiydi. Birkaç şirket hariç herkes projesini bırakıp gitti. Referandumla ekonomik yatırımlar durma noktasına geldi.

Turizmi kriz vurdu

Referandum öncesi birçok Türk firması kapıda sorun yaşanacağı endişesi ile Türkiye'deki mal yüklemesini durdurdu. Bölgenin turizm merkezleri Erbil, Süleymaniye ve Duhoka tatil yapmak için gelen yoğun Arap turist akışı, referandum sonrası durma noktasına geldi. Bağdatın bölgeye asker göndereceğini açıklamasının yarattığı tedirginlik doları yükseltti. Krize rağmen bölgedeki büyük AVMLer kira indirimine gitmedi. Bu durum esnafı sıkıntıya soktu.

AVMLer boş kaldı

Referandum sonrası bölgeye uygulanan ambargo, kısa zamanda etkisini gösterdi. Halk mecbur kalmadıkça lüks tüketim harcaması yapmazken daha çok gıda ve ihtiyaç maddelerine yöneliyor. Erbildeki AVMler ise eskisi gibi dolup taşmıyor artık. İşsizlik rakamlarının her geçen gün artması, DAESH saldırıları nedeniyle Irakın diğer bölgelerinden Erbil, Süleymaniye ve Duhok gibi kentlere Arap akınına neden olmuş. Erbil sokaklarında çocukları ile dilenen çok sayıda Suriyelinin varlığı dikkat çekiyor.

Kaynak/Source: